

Pečenjevka: vhodno brezno z več kot 50 m globoko vertikalno ob lokalnem prelomu. Foto JURE TIČAR

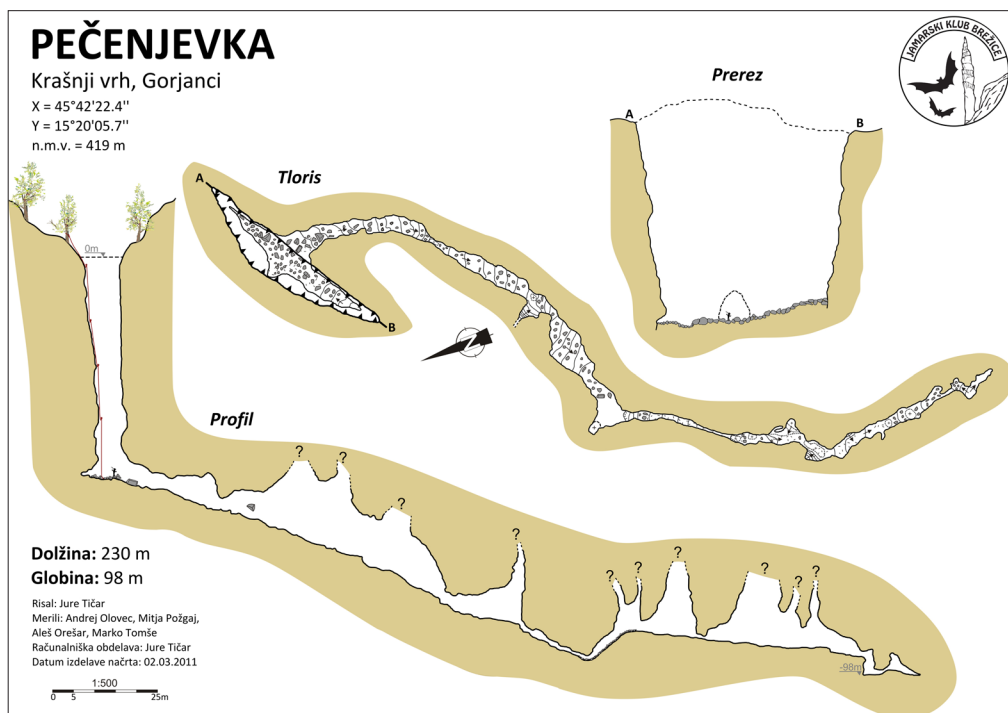
Pečenjevka

Jure Tičar
Jamarski klub Brežice

Dolenjski gozdovi so na Gorjancih v bližini Krašnjega vrha skrili eno izmed speleoloških posebnosti slovenskega kraškega sveta. Na slovensko-hrvaški meji se v dolini potoka Jamnik odpira skoraj 100 metrov globoko brezno Pečenjevka. Vanj ob visokih vodah pada več kot 50 m visok slap.

Brezno so že davnega leta 1941 odkrili in registrirali člani Društva za raziskovanje jam Ljubljana, vendar je bilo na prve načrte brezna treba počakati vse do leta 1985, ko so vhodni del brezna narisali člani Belokranjskega jamarskega kluba Črnomelj. Od leta 2005 smo v sodelovanju s Speleološkim klubom Samobor, Klubom jamarjev Kostanjevica na Krki in sedaj v okviru Jamarskega kluba Brežice brezno večkrat obiskali in izdelali načrt jame.

Vhodno brezno se je razvilo ob lokalnem prelomu v dolini potoka, več kot 50 m globoka vertikalna pa se odpira s 50 m dolgim in 15 m širokim vhodom. Stene vhodnega brezna so povsem prekrite z velikimi zaplatami mahu, dno pa je posuto s podornimi skalami in kamenjem. Na jugovzhodni strani brezna se na dnu odpira več kot 5 m visok prehod v nadaljevanje objekta. Rovi so tu prav tako razviti ob prelomu, tla pa posuta

Pečenjevka: pogled iz ptičje perspektive.
FOTO MARKO PRŠINA

s podornim kamenjem. Na stropu lahko mestoma opazimo suha zagozdena debela, ki le nemo pričajo o moči vode, ki ob močnem deževju drvi skozi ponor. Na približno polovici objekta se rovi zožijo in ponekod znižajo na 1 m višine, dokler v zadnjem meandru ne dosežemo globine 98 m. Ponorna voda pa brezno ves čas spreminja, saj se posamezni prehodi po visokem deževju odpirajo in zapirajo, tako da je v objektu še vedno nekaj možnosti za nadaljevanje raziskav. Brezno Pečenjevka se je izoblikovalo v zgornjekrednih apnencih, v katerega se je pred razkritjem kraškega površja razvilo fluvialno površje. Z erozijo so se odstranile vododržne (laporne) kamnine, vendar so se oblike v površju ohranile. Povirno območje potoka Jamnik predstavljajo zgornjekredni laporji, od koder zbrana vodo odteka proti Mlinški jami, kjer ponira v kras. Ko se ob dolgotrajnem deževju zvišata raven podtalnice in količina vode v potoku, se omenjena jama napolni z vodo, potok pa nadaljuje svojo pot do brezna Pečenjevka. Takrat smo lahko priča izjemnemu 50 m visokem slapu, ki pada v globoko ponorno brezno. Ko se tudi tu zviša raven podtalnice, se Pečenjevka izjemoma napolni z vodo. Temu smo bili priča tudi na taboru aprila 2009, saj je le nekaj dni pred našim prihodom odplavilo deblo, ki je ležalo prečno čez brezno, naprej po strugi potoka. Vendar si le stežka predstavljamo, kako skoraj 100 m visok pritisk vode spreminja rove v podzemlju med upadanjem vode.

Tabor pred jamo.

FOTO JURE TIČAR

Ob breznu Pečenjevka smo v zadnjih letih sodelovali že na petih jamarških (vikend) taborih in šolah. Stene brezna so zaradi višine in oblikovanosti nadvse primerne za šolanje mlajših generacij jamarjev pa tudi za preizkušanje potrpežljivosti starejših, zaradi česar je v stenah brezna postavljenih 6 plezalnih smeri. Tako lahko inštruktorji obenem izvajajo šolanje treh pripravnikov, ob čemer njihove prve manevre spremljamo tudi z vrha brezna. Poleg plezalnih izkušenj pa se udeleženci taborov preizkusimo tudi v tabornih veščinah, z društvenim življenjem v odmaknjenih gozdovih pa krepimo vezi s tujimi in domačimi jamarji. Na ta način smo v okviru jamarških taborov skupaj s Speleološkim klubom Samobor brezno Pečenjevka tudi raziskali in izdelali načrt.

Dolenjski kras skriva še mnogo neraziskanih objektov, podzemnih biserov, obrablenih jamarških kombinezonov, delovnih akcij, polnočnih želja, iskrenih prijateljev in množino raziskovalnega duha.